

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Fisi 7

ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΕΙΣ

Περιγραφή

Ο δείκτης περιγράφει το ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων σε αγρανάπαυση ετησίως επί της συνολικά καλλιεργούμενης έκτασης στην Ευρύτερη Περιοχή της Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ).

Σημασία του δείκτη

Γεωργικές εκτάσεις υπό αγρανάπαυση θεσπίστηκαν πρώτη φορά το έτος 1992 και αποτελούν μία από τις αρχικές μεταρρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για εκτάσεις οι οποίες αποσύρονται από τη γεωργική παραγωγή για ένα ή περισσότερα έτη με αντίστοιχη οικονομική αποζημίωση προς τον ιδιοκτήτη. Αρχικός στόχος της θέσπισής τους ήταν η μείωση της εντατικοποίησης της γεωργίας σε περιοχές της Ευρώπης. Πλέον αποτελούν σημαντικό τύπο ενδιαίτηματος για ποικιλία ζωικών (θηλαστικών, πτηνών και εντόμων) και φυτικών οργανισμών στα γεωργικά οικοσυστήματα της Ευρώπης και δυνητικά, με κατάλληλη διαχείριση, υπάρχουν σημαντικές ωφέλειες για τη διατήρηση και προστασία της άγριας ζωής, της βιοποικιλότητας, της σταθερότητας των οικοσυστημάτων αλλά και της αισθητικής του τοπίου. Πρόσφατα, με την αύξηση της τιμής των γεωργικών προϊόντων παγκόσμια, λόγω της έλλειψης γεωργικής παραγωγής και τροφίμων (σημαντικές εκτάσεις καλλιεργήθηκαν για παραγωγή βιοενέργειας) η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε την παύση του θεσμού της αγρανάπαυσης. Για το λόγο αυτό αναμένεται η υπό αγρανάπαυση έκταση να μειωθεί σημαντικά τα επόμενα έτη.

Μεθοδολογία υπολογισμού

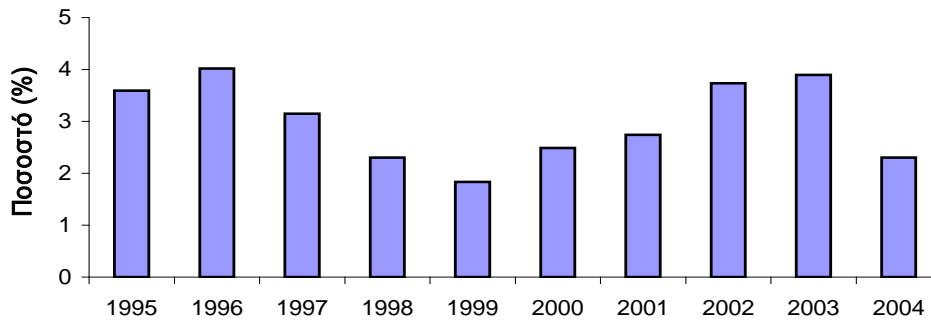
Το ποσοστό της συνολικής έκτασης υπό αγρανάπαυση επί της συνολικά δυνάμενης καλλιεργούμενης έκτασης στην ΕΠΘ ετησίως για τη δεκαετία 1995-2004.

Πορεία του δείκτη

Το ποσοστό των εκτάσεων υπό αγρανάπαυση στην ΕΠΘ ετησίως για τη χρονική περίοδο 1995-2004 κυμαίνεται από 1,8% (1999) έως 4,0% (1996). Δεν υπάρχει σαφής τάση αυξομείωσης, παρά μόνο ετήσιες μεταβολές (Εικόνα 1).

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Εικόνα 1: Ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται σε αγρανάπαυση προς τη δυνάμενη συνολική καλλιεργήσιμη έκταση

Ουσιαστικά, η πορεία του δείκτη αυτού είναι σταθερή τη 10ετή χρονική περίοδο που αναφέρονται τα στοιχεία και κυμαίνεται γύρω στο 3%. Κατά μέσο όρο 2,4 χιλιάδες ha είναι σε αγρανάπαυση στην ΕΠΘ τη δεκαετία 1995-2004. Ο μέσος όρος και το ποσοστό αυτό, αν και σχετικά είναι μικρό, εντούτοις μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η χωρική κατανομή των εκτάσεων σε αγρανάπαυση. Περίπου στα 2/3 των Δημοτικών Διαμερισμάτων που υπάγονται στην ΕΠΘ υπάρχουν εκτάσεις σε αγρανάπαυση κατά τη χρονική περίοδο που αναφέρονται τα στοιχεία και επομένως η επέκτασή τους αναμένεται να αποβεί ωφέλιμη για την άγρια ζωή και το περιβάλλον. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι για το έτος 2000, τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αγγελοχωρίου, Αδένδρου, Ανατολικού, Βαλτοχωρίου, Βασιλικών, Βραχιάς, Ελεούσης, Ελευθερίου - Κορδελιού (Ελευθερίου), Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κουφαλίων, Κυμίνων, Μικρού Μοναστηρίου, Νέας Μαγνησίας, Νεοχωρούδας, Νέων Μαλγάρων, Πανοράματος, Παρθενίου, Πενταλόφου, Πεύκων, Προχώματος, Χαλάστρας, Χαλκηδόνος και Ωραιοκάστρου δεν είχαν εκτάσεις σε αγρανάπαυση.

Πάντως, εξαιτίας της αλλαγής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω της παγκόσμιας κρίσης παραγωγής επαρκούς ποσότητας τροφίμων, οι εκτάσεις υπό αγρανάπαυση τόσο στη χώρα μας όσο και στα υπόλοιπα Ευρωπαϊκά κράτη αναμένεται να μειωθούν σημαντικά. Το γεγονός αυτό προφανώς θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στη σταθερότητα των γεωργικών οικοσυστημάτων με άμεσο αντίκτυπο τόσο στην ποικιλότητα της πανίδας όσο και της χλωρίδας.